

SUMMERHILL - Egy könyv a nevelésről

"Az emberek mindig azt kérdezik tőlem: 'De ezek a szabad gyerekek hogyan fognak hozzászokni az élet taposómalmához?' En pedig azt remélem, hogy ezek a gyerekek éljenek majd a taposómalmok eltüntetésén."

A. S. Neill: *Summerhill* 130. oldal

A Summerhill, A pedagógia csendes forradalma című könyv először 1960-ban jelent meg az Egyesült Államokban. Ekkor még egyetlen könyvesboltban sem gondoltak arra, hogy további példányokat rendeljenek belőle, azonban tíz évvel később a könyv már több millió példányban kelt el, heteken keresztül szerepelt a sikerlistán, és több mint hatszáz amerikai egyetemi kurzuson lett kötelező olvasmány. Hasonlóképpen történt Németországban is. A hatvanas évek elején az egyik nagy német kiadó azzal az indokkal nem adta ki a Summerhillt, hogy Neill nézetei már legalább tizenöt éve idejüket múlták. Végül „A tekintélymentes nevelés elmélete és gyakorlata” címmel 1969-ben mégis megjelent, s három évvel később már egymillió példányt adtak el belőle.

A könyv szinte kizárólag elismerő kritikákat kapott. „Sajnos rendkívül ritkánálunk az olyan szerző, aki ennyire olvasmányosan és ilyen okosan írjon a nevelésről”, állapította meg az egyik névtelen ismertető szerzője a „The Times” nevelési mellékletében. „A tanároknak még hosszú évekig kell majd e rendkívüli nevelő lábainál ülni.” John Vaizey Neillt „korunk egyik legbőlcsebb és legeredményesebb iskolai tanárának” nevezte, a Summerhillt pedig „egyik legnagyobb iskoláknak” titulálta. A „Guardian” kritikusa, miután kifejezte sajnálkozását számtalan, úgynevezett „haladó” iskola megalkuvásai fölött, így írt: „Éppen ezért igen fontos, hogy a rendületlenül radikális A.S. Neill emlékeztet minket arra, mi is valójában a haladó szellemű oktatás.”

Summerhill dráma

Az angliai Summerhill iskolát 1921-ben alapította a skót A.S. Neill. Az iskolában felnőttek és gyerekek egymás partnerei, ebből következően az önkormányzatban gyerekek és felnőttek egy-egy szavazata van. Ugyancsak ebből következik, hogy a gyerekeket nem kényszerítik az órákat látogatni. Ennek ellenére a gyerekek sokat tanulnak, nemcsak a tanárok által kötelezően megtartott órákon, hanem játék közben, az önkormányzat ülésén, és személyes beszélgetéseken. Az iskola példája annak, hogy van a szokásos iskolának emberibb alternatívája. Az iskolának mindig küzdenie kellett fennmaradásáért. Ennek kiemelkedő fejezete az angol oktatási kormányzat ellen folytatott győzelemmel végződött per, aminek tétje az volt, hogy az iskola megőrizheti-e a fentebb kifejtett filozófiáját. A film valós események alapján készített TV játékfilm, amit a BBC 2008 elején mutatott be.

A Summerhill eredeti amerikai kiadása 1960-ban, több mint 50 évvel ezelőtt jelent meg először, de Neill könyvei, amelyekből ezt a kiadást összeállították, még régebbiek – van amelyik a harmincas évekből származik. Vajon miért tartott ennyi ideig, hogy a könyv eljusson a magyar olvasókhhoz?

Régióinkban, máig az az etatista gondolkodás uralkodik, hogy az a jó iskola, ami egységesen az állam kezében van. És az állam majd meg fogja

mondani, hogy milyen állampolgárokat, pontosabban milyen alattvalókat óhajt faragni magának.

Ehhez képest nézzük meg hogy a jó öreg A. S. Neill milyen lelkiállással, milyen gondolatokkal lát el bennünket könyvében:

„Számomra nyilvánvaló, hogy egy olyan iskola, amelyben a rendkívül eleven gyerekeknek az iskolapadban kell ülniük és javarészt fölösleges tantárgyakat kell tanulniuk, az rossz iskola. Csak azoknak jó, akik hisznek az ilyen iskolában. Az olyan fantáziátlan állampolgároknak, akik engedelmes, fantáziátlan gyerekeket akarnak, akik beleillenek abba a társadalomba, ahol a sikeresség mércéje a pénz.“

A. S. Neill: *Summerhill* 24. oldal

„Véleményem szerint az élet célja a boldogság, ami kíváncsiságot jelent. Az oktatásnak az életre kéne felkészítenie. A mi kultúránk kevésbé volt sikeres. Oktatásunk, politikánk, gazdaságunk háborúhoz vezetett. Gyógyszereink nem győzték le a betegségeket. Vallásunk nem szüntette meg a kamatszédést és a rablást. Nagyra tartott humanitásunk ellenére a közvélemény még mindig támogatja a vadászat barbár sportját. A kor haladása a technika vívmányait jelenti – a rádiót, a televíziót, az elektronikát és a repülőgépeket. Új világháborúk fenyegetnek, mert a világ társadalmi tudata még mindig primitív.“

A. S. Neill: *Summerhill* 44. oldal

„A szülők csak nehezen értik meg, hogy az iskolában a szigorúan vett tanulás milyen lényegtelen is. A gyerekek, csakúgy, mint a felnőttek, azt tanulják meg, amit meg akarnak tanulni. Az igazi személyiségfejlődést minden jutalmazás, jegy és vizsga mellékvágányra viszi. Csak a pedánsok állítják, hogy a könyvekből nyert ismeretből áll az oktatás.“

A. S. Neill: *Summerhill* 45. oldal

„A gyerekeknek kevésbé van szükségük tanításra, mint szeretetre és megértésre. Szabadságra és elfogadásra van szükségük, hogy természetesen jók lehessenek. Csak a valóban erős és szerető szülő képes megadni gyermekének a szabadságot, amelyben a gyerek jó lehet.“

„Ha a gyermek hazudik, akkor vagy fél, vagy utánoz. Hazug szülőknél hazug gyerekeik vannak. Ha azt akarjuk, hogy a gyerekünk elmondja nekünk az igazat, ne hazudjunk neki.“

A. S. Neill: *Summerhill* 159. oldal

„A szülők és a tanárok kötelességüknek érzik a gyerekek befolyásolását, mert azt gondolják, hogy ők jobban tudják, hogy a gyerekek mire van szükségük, mit kell tanulnia, milyennek kéne lennie. Én ezzel nem értek egyet. Soha nem próbálom meg rávenni a gyerekeket, hogy osszák a nézeteimet vagy az előítéleteimet. Én nem vagyok vallásos, de soha nem tanítottam semmit a vallás ellen; sem a mi barbár büntető törvényünk, sem az antiszemitizmus, sem az imperializmus ellen. Tudatosan soha nem befolyásolnám a gyerekeket hogy pacifisták, vegetáriánusok, reformerek vagy bármi egyebek legyenek. Tudom, hogy a prédikálás nem hat a gyerekekre. A szabadság erejébe helyezem a bizalmamat hogy az értekezze fel a fiatalokat a színlelés, a fanatizmus és minden egyéb izmus ellen.“

Csehovnak van egy csodálatos kitétele az egyik levelében:

„Egy egész élet nem elég ahhoz, hogy kiizzadjuk magunkból azt a rabszolgát, akivé az iskola tett bennünket.“

A cikk alapjául szolgált a http://vilaghelyzete.blogspot.ro/oldalon_kozzettet_hasonlo_cimu_cikk

Az ideális párkapcsolat titka: szabadon hagyni

Aki szabadon hagy, csak az szeret igazán. Aki csodálattal szemléli áramlásodat, és akkor sem hiányol, ha a távolba szólít égi-földi küldetésed. Beéri Örökléted bizonyosságával. Szelíden hálás, és ünnepli a „most”-ot, ha egymás közelébe segít benneteket az élet. Nem akar formálni, alakítani rajtad – csak gyönyörködik fényedben, és szeretetével emel.

Az azonban, aki függőviszonyba sodor, sajnálatja magát, nélkülözhetetlenné kívánja tenni lényét az életben – csak kapaszkodik, önnön fényét igyekszik emelni a te kötődésed, rajongásod által. Pórázt köt a nyakadra, hogy tudatosítsa benned, az ő jelenlétének hiányában még a helyes irányt sem találhatod meg.

Rosszuléteket produkál, majdani „távozásával” sokkol, ha épp mással akád feladatod, és akarva-akaratlanul hátráltat haladásodban. „Önzetlen” féltés-misztériumának hangoztatásával vesz le a lábáról (mert „te vagy minden gondolata”), miközben odabent nem hajtja más, csak saját magányától való szembesülésének dermedt félelme.

Nincs más vágya, minthogy maga mellett tartson, merítkezzen fényedben, és ügyes trükkökkel átvegye a vezetést életed felett. Mert az ő mindennapjai kongonának másként az ürességtől, hiszen fogalma sincs arról, kicsoda valójában. A kapaszkodó, görcsös ujjak gazdája mindig a halálfélelemre berendezkedett, önmagát nem ismerő ELME.

Van egy szomorú hírem: úr és szolga-viszony kialakulása csak két egó között történhet meg: áldozatként létező és uralkodni vágyó „két kis én” között. Szív és szív ugyanis nem teremt ilyen fájdalmas hálót emberi létezés fölé, hiszen bölcsen felismeri: e káros kapcsolat egyenes következménye a karmateremtés, amely kihát a következő életekre is, rabságba kényszerítve hosszú időre a két lelket.

Ha azt hiszed, hogy bárkinek is tartozol érzelmileg – saját félelmeidből építéd éppen közös ketreceteket, a jövőre. Nem azért, mert a hálátlanul szép tulajdonság, csak mert a szeretet nem vár el semmit – árad, kényszer nélkül. Adja magát, ha a szív megnyílik...

Ha nyitott (legalább) egy Szív, nincs esély függőhelyzet létrejöttére. Sajnálattól és segíteni-akarából sem. Mert aki tiszta irányítót követ, az tudja, hogy ezzel nemcsak saját szabadságát veszíti el, de a másikat is „bebörtönzi”. A megvilágosodott lélek számára bizonyosság, hogy ha saját határtalanságát korlátozza a fizikai síkon, szolgásként kényszerítve ezzel táncolni vágyó lényét – legalább olyan komolyan vét az Egy ellen, mint aki Utitársát kergeti béklyókba. Nincs szeretet, amely rabszolgaságot kívánna. Nincs szeretet, amely elvárásokat táplálna a másik lényre felé.

Légy tudatos, ha a Teljességre törekedsz... .. ugyanis ha megfélemlési kényszert tapasztalsz életedben, komoly okod van azt hinni, hogy máris függésbe sodortad magad. Mások véleménye alapján ítéled meg saját lényed milyenségét.

Ez az energiaként átsugárzott kisebbségi komplexus könnyen mozgósítja az uralkodni vágyó egót. Máris szövetkeztetek egymással, elmében. Úr és szolga megtalálta a kiteljesedés megfelelő terepét az adott helyzetben.

Felelj őszintén: Van-e olyan személy a környezetemben, aki erős jelenlétével elveszi az energiádat, mégsem tudsz nemet mondani a hívására? Ha elutasítod közelkedését, mentegetőzöl, mert büntudatot érzel? Akad-e olyan az ismerőseid között, akitől távolléte magányérzettel, vagy tehetetlenséggel tölt el, és fáj a hiánya? Kerültél-e már olyan helyzetbe, hogy leblokkoltál cselekvés közben, és ennek hatására kialakult Benned az ön-ítélet: "szerencsétlen vagyok, ha nincs mellettem más, aki ügyesebb, talpraesettebb stb"? Nehéz-e lemondanod egy-egy kialakult szokásodról, vagy épp nemet mondanod csábításokra?

Egyáltalán: komoly erőpróba-e számodra a NEMET mondás? Ha bármelyik kérdésre bólintanod kellett - áldozat-szerepből szemléd a világot, és egód alig várja, hogy mozgósíthassa szenvedés-energiáit, egy uralkodó típusú másik ego által...

szerző: Partl Viktória Gorothna.hu

